

**Другорядні члени речення
додаток, означення, обставина**

1. Чим відрізняється речення від словосполучення?
2. Із чого складається речення?
3. Що називаємо граматичною основою?
4. Чому члени речення поділяють на головні й другорядні?

1. Навіщо потрібні другорядні члени речення?
2. Які частини мови конкретизують означення, додаток і обставини?
3. Як правильно визначити другорядні члени речення?

Вправа 343. Розгляньте таблицю. На які запитання вона дає відповідь? Назвіть у реченнях другорядні члени. Якою темою об'єднані речення?

ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ

конкретизують, уточнюють, доповнюють зміст речення

Додаток

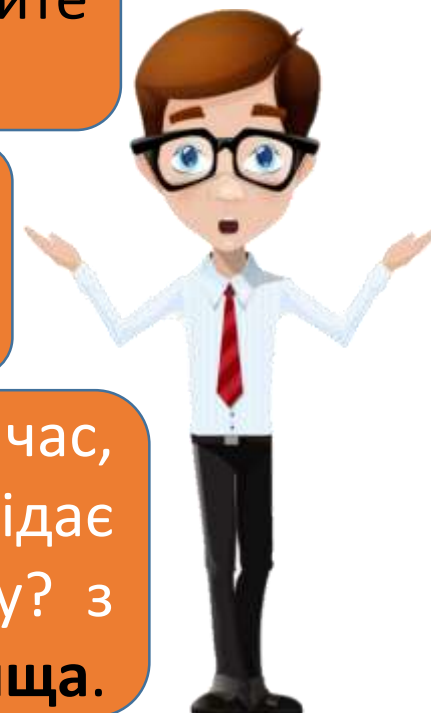
означає особу, явище або предмет, відповідає на питання всіх відмінків, крім називного: Не підпалюйте суху **траву** на полях та лісових галявинах.

Означення

вказує на ознаку предмета, відповідає на питання: який? чий? котрий? Не спускайтеся з **крутих снігових** схилів.

Обставина

конкретизує дієслово, указуючи місце, час, причину, мету, ступінь або спосіб дії, відповідає на питання: де? коли? куди? звідки? чому? з якою метою? як? Не грайтеся **поблизу вогнища**.

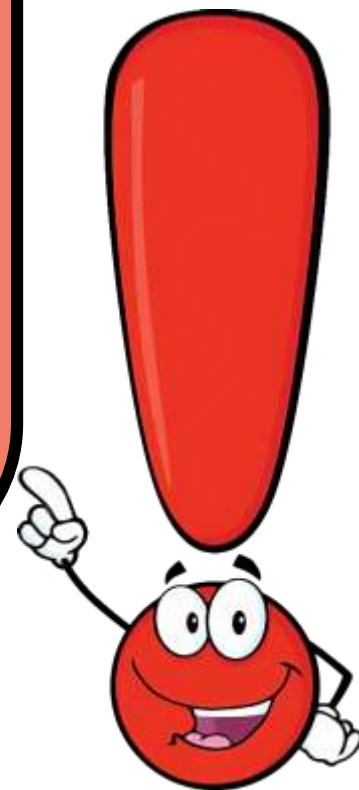

Щоб визначити в реченні другорядні члени, необхідно пам'ятати такі правила:

1) **додаток** залежить від члена речення, вираженого дієсловом або іменником (*Керівники (чого?) сайту карають (кого?) порушників баном*).

2) **означення** залежить від члена речення, вираженого іменником (*Боти навмисне створюють багато профілів під різними іменами. Іменами (якими?) різними*).

3) **обставини** конкретизують дію, а тому залежать від члена речення, вираженого дієсловом (*Є боти також (де?) у соціальних мережах*).

Вправа 344. Прочитайте речення, уміщені в лівій і правій колонках. Чим вони відрізняються? У яких реченнях більше інформації? Завдяки чому?

Якщо співрозмовник у чаті ображає, одразу повідом.	Якщо співрозмовник у чаті ображає тебе, одразу повідом модератора або адміністратора.
Бан — це заборона входити на сайт.	Бан — це тимчасова або довічна заборона входити на сайт.
Тролі діють.	Тролі діють тихцем, послідовно й нахабно критикуючи й висміюючи когось (За Т. Щербаченко).

Вправа 345. Прочитайте текст. Що ви з нього дізналися? Ця тема актуальна для вас? Доведіть свою думку. Які ще заходи безпеки ви знаєте?

Кожен комп'ютер ідентифікований у мережі, оскільки має власну IP-адресу. Він зберігає й передає без твого дозволу деякі дані, які ти вводиш, користуючись сервісами різних сайтів*. Це можуть бути ім'я, прізвище та по батькові, стать, вік, дата народження, електронна скринька, номери телефонів, а також відомості про захоплення й уподобання.

Система відстежує тривалість перебування в мережі й час, коли ти зазвичай туди заходиш, що шукаєш, як розраховуєшся за покупки, із ким спілкуєшся.

Якщо якийсь розвідник поставить за мету зібрати про тебе якомога більше інформації, це буде неважко...

Якщо хочеш зберегти недоторканими таємниці свого життя, доведеться навчитися «не залишати слідів»: ігнорувати пропозицію браузера* залишати паролі, не авторизуватися*, постійно чистити кеш-пам'ять*... (Т. Щербаченко).

Домашнє завдання

Опрацювати параграф 42; виконати впр. 346 (2 завд.):
Даєте відповіді на поставлені питання у вправі, записуєте
і потім у ваших реченнях підкреслюєте другорядні члени
речення.

II Дайте письмові відповіді на запитання. У реченнях підкрес-
літь другорядні члени. Наскільки вони важливі?

1. Які місця в потязі найкращі з погляду безпеки? Чому?
2. Як правильно обрати пароль для електронної скриньки?
3. Чому не можна спалювати листя й сухе гілля? 4. Як пра-
вильно обійти потяг на вокзалі? 5. Яких сайтів варто уника-
ти? 6. Що робити, якщо ваш комп'ютер «упіймав» вірус?